

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

మహర్షి వేదవ్యాసప్రణీతం శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ చతుర్థస్కంధే చతుర్థోఽధ్యాయః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ చతుర్థస్కంధే చతుర్థోఽధ్యాయః ॥

మైత్రేయ ఉవాచ

ఏతావదుక్త్వా విరరామ శంకరః

పత్న్యంగనాశం హ్యభయత్ర చింతయన్ |

సుహృద్దిదృక్షుః పరిశంకితా భవా -

న్నిష్క్రామతీ నిర్విశతీ ద్విధాఽఽస సా || 1 ||

సుహృద్దిదృక్షాప్రతిఘాతదుర్మనాః

స్నేహోద్రుదత్యశ్రుకలాతివిహ్వలా |

భవం భవాన్యప్రతిపూరుషం రుషా

ప్రథక్ష్యతీవైక్షత జాతవేపథుః || 2 ||

తతో వినిఃశ్వస్య సతీ విహాయ తం

శోకేన రోషేణ చ దూయతా హృదా |

పిత్రోరగాత్స్రేణవిమూఢధీర్గృహన్

ప్రేష్ణాఽఽత్మనో యోఽర్థమదాత్సతాం ప్రియః || 3 ||

తామన్యగచ్ఛన్ ద్రుతవిక్రమాం సతీ -

మేకాం త్రినేత్రానుచరాః సహస్రశః |

సపార్షదయక్షా మణిమన్మదాదయః

పురోవృషేంద్రాస్తరసా గతవృథాః || 4 ||

తాం సారికాకందుకదర్పణాంబుజ -
 శ్వేతాతపత్రవ్యజనస్తగాదిభిః |
 గీతాయనైర్దుందుభిశంఖవేణుభి -
 ర్వృషేంద్రమారోప్య విటంకితా యయుః || 5 ||

ఆబ్రహ్మమోషోర్జితయజ్ఞవైశసం
 విప్రర్షిజుష్టం విబుధైశ్చ సర్వశః |
 మృద్ధార్వయఃకాంచనదర్భచర్మభి -
 ర్నిస్సృష్టభాండం యజనం సమావిశత్ || 6 ||

తామాగతాం తత్ర న కశ్చనాద్రియద్
 విమానితాం యజ్ఞకృతో భయాజ్ఞనః |
 ఋతే స్వస్మార్వై జననీం చ సాదరాః
 ప్రేమాశ్రుకంఠ్యః పరిషస్వజుర్ముదా || 7 ||

సౌదర్యసంప్రశ్నసమర్థవార్తయా
 మాత్రా చ మాతృష్వస్పృభిశ్చ సాదరం |
 దత్తాం సపర్యాం వరమాసనం చ సా
 నాదత్త పిత్రాప్రతినిందితా సతీ || 8 ||

అరుద్రభాగం తమవేక్ష్య చాధ్వరం
 పిత్రా చ దేవే కృతహేలనం విభౌ |
 అనాదృతా యజ్ఞసదస్యధీశ్వరీ
 చుకోప లోకానివ ధక్ష్యతీ రుషా || 9 ||

జగర్థ సామర్థవిపన్నయా గిరా
 శివద్విషం ధూమపథశ్రమస్మయం |
 స్వతేజసా భూతగణాన్ సముత్థితాన్
 నిగృహ్య దేవీ జగతోఽభిశృణ్వతః || 10 ||

శ్రీదేవ్యువాచ

న యస్య లోకేఽస్త్యతిశాయనః ప్రియ -
 స్తథాప్రియో దేహభృతాం ప్రియాత్మనః |
 తస్మిన్ సమస్తాత్మని ముక్తవైరకే
 ఋతే భవంతం కతమః ప్రతీపయేత్ || 11 ||

దోషాన్ పరేషాం హి గుణేషు సాధవో
 గృహ్ణంతి కేచిన్న భవాదృశా ద్విజ |
 గుణాంశ్చ ఫల్గున్ బహులీకరిష్ణవో
 మహత్తమాస్తేష్వవిదద్భవానఘం || 12 ||

నాశ్చర్యమేతద్యదసత్సు సర్వదా
 మహద్వినిందా కుణపాత్మవాదిషు |
 సేర్ష్యం మహాపూరుషపాదపాంసుభి -
 ర్నిరస్తతేజఃసు తదేవ శోభనం || 13 ||

యద్ ద్వ్యక్షరం నామ గిరేరితం నృణాం
 సకృత్ప్రసంగాదఘమాశు హంతి తత్ |
 పవిత్రకీర్తిం తమలంఘ్యశాసనం
 భవానహో ద్వేష్టి శివం శివేతరః || 14 ||

యత్పాదపద్మం మహతాం మనోఽలిభి -
 ర్నిషేవితం బ్రహ్మరసాసవార్థిభిః |
 లోకస్య యద్వర్షతి చాశిషోఽర్థిన -
 స్తస్మై భవాన్ ద్రుహ్యతి విశ్వబంధవే || 15 ||

కిం వా శివాఖ్యమశివం న విదుస్తద్దనే
 బ్రహ్మాదయస్తమవకీర్య జటాః శృశానే |

తన్మాల్యభస్మనృకపాల్యవసత్ప్తిశాచై -

ర్యే మూర్ధభిర్దధతి తచ్ఛరణావసృష్టం || 16 ||

కర్ణౌ పిఠాయ నిరయాద్యదకల్ప ఈశే

ధర్మావితర్యసృణిభిర్పృభిరస్యమానే |

ఛింద్యాత్ప్రసహ్య రుశతీమసతీం ప్రభుశ్చే -

జ్ఞిహ్వమసూనపి తతో విసృజేత్స ధర్మః || 17 ||

అతస్తవోత్పన్నమిదం కలేవరం

న ధారయిష్యే శితికంఠగర్హిణః |

జగ్ధస్య మోహాద్ధి విశుద్ధిమంధసో

జుగుప్సితస్యోద్ధరణం ప్రచక్షతే || 18 ||

న వేదవాదాననువర్తతే మతిః

స్వ ఏవ లోకే రమతో మహామునేః |

యథా గతిర్దేవమనుష్యయోః పృథక్

స్వ ఏవ ధర్మే న పరం క్షిపేత్స్థితః || 19 ||

కర్మ ప్రవృత్తం చ నివృత్తమప్యతం

వేదే వివిచ్యోభయలింగమాశ్రితం |

విరోధి తద్యోగపదైకకర్తరి

ద్వయం తథా బ్రహ్మణి కర్మ నర్చ్ఛతి || 20 ||

మా వః పదవ్యః పితరస్మదాస్థితా

యా యజ్ఞశాలాసు న ధూమవర్తమభిః |

తదన్నతృప్తైరసుభృద్భిరీడితా

అవ్యక్తలింగా అవధూతసేవితాః || 21 ||

నైతేన దేహేన హరే కృతాగసో

దేహోద్భవేనాలమలం కుజన్మనా |

వ్రీడా మమాభూత్కుజనప్రసంగత -

స్తజ్జన్మ ధిగ్ యో మహతామవద్యకృత్ || 22 ||

గోత్రం త్వదీయం భగవాన్ వృషధ్వజో

దాక్షాయణీత్యాహ యదా సుదుర్మనాః |

వ్యవేతనర్మస్మితమాశు తద్ధ్యహం

వ్యుత్సృక్ష్వ ఏతత్కుణపం త్వదంగజం || 23 ||

మైత్రేయ ఉవాచ

ఇత్యధ్వరే దక్షమనూద్య శత్రుహన్

క్షితావుదీచీం నిషసాద శాంతవాక్ |

స్పృష్ట్వా జలం పీతదుకూలసంవృతా

నిమీల్య దృగ్గోగపథం సమావిశత్ || 24 ||

కృత్వా సమానావనిలౌ జితాసనా

సోదానముత్థాప్య చ నాభిచక్రతః |

శనైర్హృది స్థాప్య ధియోరసి స్థితం

కంఠాద్ భ్రువోర్మధ్యమనిందితానయత్ || 25 ||

ఏవం స్వదేహం మహతాం మహీయసా

ముహుః సమారోపితమంకమాదరాత్ |

జిహాసతీ దక్షరుషా మనస్వినీ

దధార గాత్రేష్వనిలాగ్నిధారణాం || 26 ||

తతః స్వభర్తుశ్చరణాంబుజాసవం

జగద్గురోశ్చింతయతీ న చాపరం |

దదర్శ దేహో హతకల్మషా సతీ

సద్యః ప్రజజ్వాల సమాధిజాగ్నినా || 27 ||

తత్పశ్యతాం ఖే భువి చాద్భుతం మహద్
 హాహేతి వాదః సుమహానజాయత |
 హంత ప్రియా దైవతమస్య దేవీ
 జహావసూన్ కేన సతీ ప్రకోపితా || 28 ||

అహో అనాత్మ్యం మహదస్య పశ్యత
 ప్రజాపతేర్యస్య చరాచరం ప్రజాః |
 జహావసూన్ యద్విమతాఽఽత్మజా సతీ
 మనస్వినీ మానమభీక్ష్ణమర్హతి || 29 ||

సోఽయం దుర్మర్షహృదయో బ్రహ్మధుక్ చ
 లోకేఽపకీర్తిం మహతీమవాప్స్యతి |
 యదంగజాం స్వాం పురుషద్విడుద్యతాం
 న ప్రత్యషేధన్మృతయేఽపరాధతః || 30 ||

వదత్యేవం జనే సత్యా దృష్టాస్వసత్తాగమద్భుతం |
 దక్షం తత్పార్షదా హంతుముదతిష్ఠన్నదాయుధాః || 31 ||

తేషామాపతతాం వేగం నిశామ్య భగవాన్ భృగుః |
 యజ్ఞఘ్నఘ్నేన యజుషా దక్షిణాగ్నౌ జహావ హ || 32 ||

అధ్వర్యుణా హూయమానే దేవా ఉత్పేతురోజసా |
 ఋభవో నామ తపసా సోమం ప్రాప్తాః సహస్రశః || 33 ||

తైరలాతాయుధైః సర్వే ప్రమథాః సహగుహ్యకాః |
 హన్యమానా దిశో భేజురుశద్భిర్బ్రహ్మతేజసా || 34 ||

|| ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
 చతుర్థస్కంధే సతీదేహోత్సర్గో నామ చతుర్థోఽధ్యాయః ||